

Metodika

Demografie

Mediánový věk rozděluje populaci na dvě stejné části s 50 % osob pod mediánovým věkem a 50 % nad ním.

Vzdělání

Mezinárodní standardní klasifikace (ISCED) je základem pro mezinárodní statistiku vzdělání, popisující rozdílné úrovně vzdělání, stejně jako oblasti vzdělávání a školení. Současná verze ISCED 97 rozlišuje 7 různých úrovní:

Předškolní vzdělání (úroveň 0)

Základní vzdělání (úroveň 1)

Nižší střední vzdělání (úroveň 2)

Vyšší střední vzdělání (úroveň 3)

Nástavbové vzdělání (úroveň 4)

Vysokoškolské vzdělání (úroveň 5)

Vysokoškolské vzdělání (druhý stupeň - úroveň 6)

Celoživotní vzdělávání

Shromážděné informace se vztahují na všechny subjekty, ať jsou relevantní či nikoliv pro respondentovo současné či možné budoucí zaměstnání. Uvnitř domény statistiky celoživotního vzdělávání formální vzdělávání koresponduje se vzděláváním a školením v obvyklém systému škol, univerzit, vysokých škol a dalších běžných vzdělávacích institucí, které normálně tvoří navazující žebříček celodenního vzdělávání dětí a mládeže do 20 nebo 25 let. Neformální vzdělávání je definováno jako jakákoli organizovaná a trvající vzdělávací aktivita, která nekoresponduje s definicí formálního vzdělávání. Neformální vzdělávání se může nebo nemusí konat ve vzdělávacích institucích a vyhovuje osobám všeho věku. Mohou zahrnovat vzdělávací programy, které dospělým poskytnou gramotnost, základní vzdělání, životní a pracovní dovednosti a obecné vzdělání. Statistika celoživotního vzdělávání nezahrnuje samostatné vzdělávání jako např. výuku prostřednictvím internetu, počítač, tištěných materiálů, návštěva knihoven a podobně.

Výdaje na vzdělání

Indikátory výdajů na vzdělání zahrnují školy, univerzity a další veřejné a soukromé instituce, které poskytují vzdělávací služby. Náklady na vzdělání se počítají včetně veřejných a privátních nákladů na pomocné služby pro studenty, kde tyto služby jsou poskytovány prostřednictvím vzdělávacích institucí. V terciální úrovni výdaje na výzkum a rozvoj mohou také být významné a jsou zahrnuty, pokud výzkum je prováděn vzdělávacími institucemi. Celkové veřejné výdaje na vzdělání zahrnují přímé financování vzdělávacích institucí a transfery do domácností a podniků. Obecně, veřejný sektor financuje vzdělání prostřednictvím přímých běžných a kapitálových plateb do vzdělávacích institucí nebo podporováním studentů a jejich rodin stipendii a veřejnými půjčkami stejně jako peněžitou pomocí pro vzdělávací aktivity v privátních podnicích nebo nevýdělečných organizacích. Oba typy transakcí dohromady jsou vyjádřeny jako celkové veřejné výdaje na vzdělání.

Výdaje na vzdělávací instituce z privátních zdrojů zahrnují školní poplatky, materiály (jako např. knihy a vzdělávací pomůcky), transport do školy (pokud je organizován školou), ubytovací a stravovací poplatky pro zaměstnance na zahajovacích zaměstnaneckých školeních.

Výdaje na žáka/studenta ve veřejných a privátních institucích měří, jak mnoho centrální, regionální a místní vláda, soukromé domácnosti, náboženské instituce a podniky utrácejí na žáka/studenta. To zahrnuje výdaje na personál, stejně jako ostatní běžné a kapitálové výdaje. Veřejné školy/instituce jsou definovány jako ty, které jsou přímo řízeny veřejnou vzdělávací autoritou. Privátní školy/instituce jsou přímo nebo nepřímo řízeny nevládními organizacemi (jako kostely, soukromými obchodními koncerny a dalšími).

Práce

Hlavní zdroj dat pro statistiku práce je EU šetření pracovních sil (EU LFS – European Union Labour Force Survey). Používá definici zaměstnání založenou na mezinárodních standardech z Mezinárodní organizace práce (ILO) a systému národních účtů. Další zdroj informací čerpá statistika zaměstnanosti z podnikových zdrojů.

V této publikaci čerpáme pouze ze šetření EU LFS.

EU LFS je čtvrtletní šetření, které pokrývá populaci v privátních domácnostech v EU, EFTA (kromě Lichtenštejnska) a kandidátských zemí. Poskytuje roční a čtvrtletní data o populaci 15 a víceletých. EU LFS soustřeďuje informace o postavení pracovní síly (všechny osoby jak zaměstnané, tak nezaměstnané nebo ekonomicky neaktivní), charakteristiky zaměstnání, pracovní čas, hledání práce mezi fází nezaměstnanosti, dosažené hladiny vzdělání, současné vzdělání a kurzy stejně jako individuální demografické zázemí a složení rodiny.

Podle EU LFS velikost vzorku činí 0,2 až 3,3 % populace země.

Definice zaměstnání a hlavní charakteristiky zaměstnání

Ekonomicky aktivní populace (pracovní síla) zahrnuje zaměstnané a nezaměstnané osoby. EU LFS definuje osoby v zaměstnání jako ty, které jsou ve věku 15 a více let, které během referenčního týdne prováděly nějakou práci nejméně jednu hodinu týdně za mzdu nebo plat, či kvůli navýšení rodinných

příjmů. Jsou zde také zahrnuti lidé, kteří nebyli v práci, ale měli zaměstnání nebo práci, ve které byli dočasně nepřítomni, například kvůli nemoci, prázdninám či dovolené, stávkám, vzdělávání či školení.

Zaměstnání může být měřeno v pojmech počtu osob nebo zaměstnání v ekvivalentech plného úvazku či v odpracovaných hodinách. Všechny odhady pracují s počtem osob, míra zaměstnanosti je také postavena na odhadu počtu osob. Statistiky zaměstnanosti jsou často vyjádřeny jako zaměstnanost ku měnící se velikosti populace v čase v jednotlivých zemích pro umožnění porovnatelnosti mezi zeměmi různé velikosti. Statistiky zaměstnanosti jsou publikovány pro populaci v produktivním věku, což je věk v rozmezí 15 – 64 let včetně ve státech EU-27, ačkoliv pro věkové rozpětí ve Španělsku, Itálii, Švédsku (do roku 2001), Velké Británii a na Islandu se používá 16 – 64 let. Věková skupina 15 – 64 let je také standardem, užívaným v mezinárodních statistických organizacích.

Některé hlavní zaměstnanecké charakteristiky jak jsou definovány EU LFS zahrnují:

- **Zaměstnanci** jsou definováni jako ti, kteří pracují pro veřejného nebo soukromého zaměstnavatele a ti, kteří dostávají kompenzaci ve formě platu, mzdy, platby za výsledky nebo platby jiného druhu. Neodvedení členové ozbrojených sil zde jsou také zahrnuti.
- **Osoby samostatně výdělečně činné**, farmáři nebo osoby s profesionální praxí. Osoby samostatně výdělečně činné jsou považovány za ty, které pracovaly během referenčního týdne, pokud splňují jedno z následujících kritérií: pracují za účelem výdělku, tráví čas prací v podnikání, nebo právě zakládají podnik.
- Rozlišení na práci na **plný/částečný úvazek** v hlavním zaměstnání je deklarováno respondentem kromě Německa, Irska a Nizozemí, kde se používá hranice pro obvyklé pracovní hodiny.
- Indikátory pro **zaměstnané osoby s druhým zaměstnáním** se týkají pouze těch, kteří mají ve stejné době více než jednu práci. Osoby, které mění práci během referenčního týdne, nejsou započítávány.
- Za zaměstnance se také považuje osoba, která má dočasnou práci, pokud se zaměstnanec se zaměstnavatelem dohodl, že její konec je určen objektivními podmínkami, jako je určité datum, dokončení úkolu nebo návrat zaměstnance, který byl zastupován. Typické případy zahrnují např. osoby na sezonní práce, osoby v agenturním zaměstnávání apod.

Zdraví

Počet let prožitých ve zdraví

Indikátor pro počet let prožitých ve zdraví je počítán s použitím úmrtnostní statistiky a dat osobně vnímané neschopnosti. Úmrtnostní data pocházejí z demografické databáze Eurostatu, zatímco osobně vnímaná neschopnost pochází z Evropského zdravotního modulu, který je integrován uvnitř šetření EU statistiky příjmu a životních podmínek. (EU-SILC). EU-SILC otázka zní: „V posledních šesti měsících jak závažně jste byl omezen z důvodů zdravotních problémů v činnostech, které lidé obvykle dělají? Můžete říci – byl jste omezen silně/omezen/neomezen?“

Míra úmrtnosti

Roční data jsou poskytována v absolutních počtech jako hrubá míra úmrtnosti a jako standardizovaná míra úmrtnosti. Protože nejvíce příčin smrti se významně liší podle věku a pohlaví, použité

standardizované míry úmrtnosti zlepšují porovnatelnost v čase a mezi zeměmi. Míra úmrtnosti tak může být měřena nezávisle na věkové struktuře obyvatel.

Statistiky příčin smrti jsou založeny na dvou pilířích: medicínských informacích, obsahujících úmrtní list, který může být použit jako základ pro zjištění příčin smrti a kódováním příčin smrti sledováním WHO-ICD systému. Přesnost a spolehlivost statistiky v příčinách smrti závisí na kvalitě dat potvrzených lékařem.

Životní podmínky a sociální ochrana

EU-SILC (Statistic on Income and Living Conditions)

EU statistická šetření příjmu a životních podmínek byla zahájena v roce 2003 na základě džentlmenské dohody mezi Eurostatem, šesti členskými státy (Rakousko, Belgie, Dánsko, Řecko, Irsko, Lucembursko) a Norskem. Formálně byla zahájena v roce 2004 v 15 zemích a v roce 2005 expandovala, aby pokryla všechny členské státy EU-25 společně s Norskem a Islandem. Bulharsko se připojilo ke statistickým šetřením EU-SILC v roce 2006, zatímco Rumunsko, Švýcarsko a Turecko zahájily šetření v roce 2007.

EU-SILC zahrnuje jak dimenzi napříč sekcemi, tak průběžnou dimenzi. Zatímco porovnání životních standardů mezi zeměmi jsou nejčastěji založena na HDP na obyvatele, takový údaj říká pramálo o distribuci příjmu uvnitř země. Zde jsou indikátory, které měří distribuci příjmu a ve vztahu k chudobě.

Disponibilní příjem je založen na součtu všech peněžních příjmů získaných z jakéhokoli zdroje každým členem domácnosti (včetně příjmů z práce, investování a sociálních dávek) plus příjem získaný v úrovni domácností, dále odečtené daně a placené sociální dávky. Za účelem vyjádření rozdílu ve velikosti a složení domácností, tento celek je rozdělen počtem „ekvivalentních dospělých“ s využitím standardní (tzv. „modifikované OECD škály“), která znamená váhu 1 u prvního dospělého v domácnosti, váhu 0,5 každému dalšímu členu domácnosti ve věku 14 a více let a váhu 0,3 členům domácnosti mladším než 14 let. Výsledné číslo se nazývá porovnatelný disponibilní příjem a je přičítán každému členu domácnosti. Pro účely indikátorů chudoby, porovnatelný disponibilní příjem je počítán z celkového disponibilního příjmu každé domácnosti, dělený porovnatelnou velikostí domácnosti, proto tedy každá osoba v domácnosti má stejný porovnatelný příjem.

Referenční perioda příjmu je fixní 12 měsíční perioda pro všechny země kromě Velké Británie, pro kterou je referenční perioda příjmu běžný rok, ve kterém probíhalo šetření a Irsko, pro které je šetření kontinuální a příjem je soustředěn do 12 měsíců před šetřením.

Míra rizika chudoby

Míry rizika chudoby jsou založeny na podílu osob s porovnatelným disponibilním příjmem, který je pod mezí 60 % národního porovnatelného mediánového příjmu.

Materiální deprivace

Materiální deprivace je definována jako část populace, která si může dovolit nejvýše tři z devíti položek, (částečná materiální deprivace čtyři).

Tyto položky jsou:

1. Nedoplatky na hypotéce nebo nájemném, složenky za plyn a elektřinu, splátky půjček na nákupy nebo jiné půjčky
2. Jeden týden ročně dovolené mimo domov
3. Jídlo s vepřovým, kuřecím, rybím masem (nebo vegetariánský ekvivalent) každý druhý den
4. Možnost finančně zvládnout neočekávané výdaje
5. Telefon (včetně mobilního)
6. Barevný televizor
7. Automatická pračka
8. Automobil
9. Teplo, tak, aby byl domov adekvátně vytápěn

Metodika je převzata z publikace Eurostatu: „Evropa v číslech, ročenka Eurostatu 2011“

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-CD-11-001/EN/KS-CD-11-001-EN.PDF

a z publikace Eurostatu:

„Aktivní stárnutí a solidarita mezi generacemi, statistický portrét Evropské unie 2012“

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-EP-11-001/EN/KS-EP-11-001-EN.PDF